

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Նաիրի Ինչուրան» ԱՄՊԸ-ն («Ընկերություն») հիմնադրվել է որպես սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն 1996թ-ին Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերությունն ունի Հայաստանի Հանրապետությունում ոչ կյանքի ապահովագրության 10 դասերով գործունեության իրականացման լիցենզիա: Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյանի փ. 10, տարածք 110:

Ընկերությունն ունի մեկ մասնաճյուղ Վանաձոր քաղաքում, Հայաստանի Հանրապետությունում: Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Ընկերության սեփականատերերն են Լևոն Քոչարյանը (60%) և Վահագն Խաչատրյանը (40%): Թեև Ընկերության բաժնետոմսերի 60%-ը պատկանում է Լևոն Քոչարյանին, փաստացի Ընկերությունը համատեղ վերահսկվում է երկու բաժնետերերի կողմից:

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների մանրամասները ներկայացված են ծանոթագրություն 29-ում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Ընկերության գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Ընկերությունն օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր» ստանդարտով նախատեսված ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտը կիրառելուց ժամանակավոր ազատումից և նախկինում չի կիրառել ՖՀՄՍ 9-ի որևէ տարբերակ, ներառյալ՝ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախատեսված ֆինանսական պարտավորությունների գծով շահույթի կամ վնասի ներկայացման պահանջները նախքան 2018թ. հունվարի 1-ը սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Համապատասխանաբար, Ընկերությունը մտադիր է սկսել կիրառել ՖՀՄՍ 9-ն ամբողջական առումով 2021թ. հունվարի 1-ից:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ հիմնական միջոցների, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Ընկերության գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը և պայմանական ակտիվների ու պարտավորությունների բացահայտմանը: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրությունում՝

- գնահատում, թե արդյոք Ընկերության գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ: Գնահատման նկարագիրը ներկայացված է ստորև այս ծանոթագրությունում:

Գնահատում, թե արդյոք Ընկերության գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ

ՖՀՄՍ 9-ը կիրառելուց ժամանակավոր ազատումը կիրառելի է բոլոր այն կազմակերպությունների համար, որոնց գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ: Այս ազատումից օգտվելու հնարավորությունը գնահատվում է առանձին հաշվետու կազմակերպության մակարդակով և, այդ իսկ պատճառով, կիրառվում է այդ կազմակերպության մակարդակով, մասնավորապես, կիրառվում է հաշվետու կազմակերպության բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ:

Ընկերությունն օգտվել է ՖՀՄՍ 9-ը կիրառելուց ժամանակավոր ազատումից, քանի որ նախկինում չի կիրառել ՖՀՄՍ 9-ի որևէ տարբերակ և Ընկերության գործունեությունն ընդհանուր առմամբ առավելապես կապված է ապահովագրության հետ տարեկան հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որն անմիջապես նախորդում է 2016թ. ապրիլի 1-ը, այսինքն, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն՝ ապահովագրողի գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ միայն այն դեպքում, երբ

- (ա) ՖՀՄՍ 4-ի գործողության ոլորտում գտնվող պայմանագրերից առաջացող նրա պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը, որը ներառում է ավանդային բաղադրիչները կամ ապահովագրության պայմանագրից տարանջատված պարունակվող ածանցյալ գործիքները, էական է ի համեմատություն ապահովագրողի բոլոր ֆինանսական պարտավորությունների ընդհանուր արժեքից, և
- (բ) ապահովագրության հետ կապված պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքի և բոլոր պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքի տոկոսային հարաբերակցությունը՝
 - (i) գերազանցում է 90 տոկոսը, կամ
 - (ii) պակաս է 90 տոկոսից կամ հավասար է 90 տոկոսի, սակայն գերազանցում է 80 տոկոսը, և ապահովագրողը չի իրականացնում ապահովագրության հետ առնչություն չունեցող նշանակալի գործունեություն:

ՖՀՄՍ 4-ի համաձայն՝ ապահովագրողի գործունեության հետ կապված պարտավորությունները ներառում են.

- (ա) ՖՀՄՍ 4-ի գործողության ոլորտում գտնվող պայմանագրերից առաջացող պարտավորությունները,
- (բ) ածանցյալ գործիք չհանդիսացող պարտավորությունները ներդրումային պայմանագրերի գծով, որոնք չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ կիրառելով ՀՀՄՍ 39-ը և
- (գ) պարտավարությունները, որոնք առաջանում է ապահովագրողի կողմից (ա) և (բ) կետերում նշված պայմանագրերը կնքելիս կամ այդ պայմանագրերով նախատեսված պարտավորությունները կատարելիս: Այսպիսի պարտավորությունների օրինակները ներառում են ռիսկերի նվազեցման համար օգտագործվող ածանցյալ գործիքները, որոնք առաջանում են նշված պայմանագրերի կամ այդ պայմանագրերն ապահովող ակտիվների հետ կապված, համապատասխան հարկային պարտավորությունները, մասնավորապես, նշված պայմանագրերից առաջացող պարտավորությունների հետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկային պարտավորությունները, թողարկված պարտքային գործիքները, որոնք ներառված են ապահովագրողի նորմատիվային կապիտալում, ապահովագրական գործունեությունում ներգրավված աշխատակիցների աշխատավարձի և այլ հատուցումների գծով պարտավորությունները:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՖՀՄՍ 4-ի գործողության ոլորտում գտնվող պայմանագրերից առաջացող ընկերության պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 2,623,753 հազար դրամ, որն իրենից ներկայացնում է ընկերության ընդհանուր պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքի 82%-ը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ապահովագրական գործունեության հետ կապված պարտավորությունները ներառում էին հետևյալը.

	31 դեկտեմբերի 2015թ.
<i>ՖՀՄՄ 4-ի գործողության ոլորտում գտնվող ապահովագրության հետ կապված պարտավորություններ</i>	2,623,753
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	2,230,467
Ապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	135,278
Որպես կանխավճար ստացված ապահովագրավճարներ	258,008
<i>ՖՀՄՄ 4-ի գործողության ոլորտում չներառված ապահովագրության հետ կապված պարտավորություններ</i>	584,921
Այլ պարտավորություններ*	130,111
Վարկեր և փոխառություններ*	203,682
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	93,655
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	103,272
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	54,201
Ապահովագրական գործունեության հետ կապված պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեք	3,208,674
Պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեք	3,208,674
Ապահովագրության հետ կապված Ընկերության պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքի և բոլոր պարտավորությունների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքի տոկոսային հարաբերակցություն	100%

* Այլ պարտավորությունների կազմում ներառված է աշխատակիցներին վճարվելիք 42,814 հազար դրամ գումարը և ապահովագրության գործունեության հետ կապված ստացված ծառայությունների գծով վճարվելիք 39,956 հազար դրամ գումարը: Կարճաժամկետ վարկերը և փոխառությունները ձեռք են բերվել ապահովագրությանը վերաբերող ծախսերի, այդ թվում՝ աշխատավարձի, վարձավճարների, կոմունալ ծառայությունների և այլ ծախսերի հետ կապված իրացվելիության պահանջները բավարարելու համար, և, այդ իսկ պատճառով, հաշվառվում են որպես ապահովագրության գծով պարտավորություններ:

Ընկերությունը ներգրավված չէ ապահովագրության հետ առնչություն չունեցող այնպիսի նշանակալի գործունեությունում, որից կարող է ստանալ եկամուտ կամ որի հետ կապված կարող է կրել ծախսեր: Ընկերության նկատմամբ կիրառելի են ապահովագրողներին վերաբերող բոլոր օրենսդրական պահանջները, և ապահովագրական ռիսկն այն դիտարկում է որպես իր հիմնական բիզնես ռիսկը: Բացի այդ, Ընկերությունը չի բացահայտել որևէ քանակական կամ որակական գործոններ (կամ թե քանակական և թե որակական), այդ թվում՝ հանրությանը հասանելի տեղեկատվություն, որոնք կարող են վկայել առ այն, որ կանոնակարգող մարմինները կամ Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների այլ օգտագործողները կիրառում են ճյուղային այլ դասակարգում Ընկերության նկատմամբ:

Իրականացված գնահատման հիման վրա Ընկերությունը եզրահանգում է, որ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո Ընկերության գործունեությունում էական փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել, այդ իսկ պատճառով, Ընկերությունը կրկին չի գնահատել, թե արդյոք Ընկերության գործունեությունն առավելապես կապված է ապահովագրության հետ ցանկացած հաջորդ տարեկան հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ենթադրություններ և գնահատումների հետ կապված անորոշություն

Գնահատումների հետ կապված անորոշության և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարվող կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ծանոթագրություն 16 – ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում,
- ծանոթագրություն 21 – ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների գնահատում:

(ե) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 15-ը 2018թ. հունվարի 1-ից:

ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ»

ՖՀՄՍ 15 ստանդարտը սահմանում է համապարփակ հիմունքներ, որոշելու համար, թե որ հանգամանքներում, ինչ չափով և երբ պետք է ճանաչվի հասույթը: Ստանդարտը փոխարինել է ՀՀՄՍ 18 «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11 «Կառուցման պայմանագրեր» և հարակից մեկնաբանությունները:

Ընկերությունը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 15-ը 2018թ. հունվարի 1-ից հետընթաց, համաձայն ՀՀՄՍ 8-ի՝ առանց պրակտիկ բնույթի պարզեցումներից օգտվելու: ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումն ազդեցություն չի ունեցել Ընկերության հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամտի ճանաչման ժամկետների և գումարների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ընկերության կողմից կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքների ամսաթվերի դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերությունը ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրեր

(i) Պայմանագրերի դասակարգում

Ապահովագրության պայմանագիրն այն պայմանագիրն է, համաձայն որի Ընկերությունը պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին կամ այլ շահառուին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի կամ այլ շահառուի վրա:

Ապահովագրական ռիսկը չի ներառում ֆինանսական ռիսկը:

Ֆինանսական ռիսկը հետևյալ նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ տոկոսադրույք, արժեթղթի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկանիշ կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում, այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին: Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են փոխանցել նաև որոշ ֆինանսական ռիսկ:

Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը կարող է Ընկերության կողմից նշանակալի հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ: Պայմանագիրը, որը դասվում է որպես ապահովագրության պայմանագիր, շարունակում է գործել որպես ապահովագրության պայմանագիր, մինչև բոլոր իրավունքների և պարտականությունների մարվելը, կամ դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետի լրանալը: Պայմանագրերը, որոնց համաձայն Ընկերությանն ապահովադրից փոխանցվող ռիսկը նշանակալի չէ, դասվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ապահովագրության պայմանագրեր:

(ii) Պայմանագրերի ճանաչում և չափում

Ապահովագրավճարներ

Ապահովագրավճարները բացահայտվում են առանց դադարեցումիների, համախառն հիմունքով՝ ներառելով միջնորդներին վճարվելիք կոմիսիոն վճարները և բացառելով ապահովագրավճարների գծով հարկերը և տուրքերը: Ստացված ապահովագրավճարների վաստակած մասը ճանաչվում է որպես հասույթ: Ընկերությունն ապահովագրավճարները վաստակում է ռիսկն իր վրա վերցնելու ամսաթվից, փոխհատուցման ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ կիրառելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով: Արտաքին վերաապահովագրության ապահովագրավճարների այն մասը, որը չի ճանաչվում որպես ծախս, հաշվառվում է որպես կանխավճար:

Ապահովագրության պայմանագրերի դադարեցումը

Ապահովագրության պայմանագիրը դադարեցվում է, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը: Այդ իսկ պատճառով, չեղյալ են հայտարարվում հիմնականում ապահովագրության այն պայմանագրերը, որոնցով նախատեսված ապահովագրավճարները վճարվում են մասնաբաժիններով ապահովագրության պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում:

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստն իրենից ներկայացնում է համախառն ապահովագրավճարների այն մասը, որն ակնկալվում է վաստակել հաջորդ կամ հետագա ֆինանսական տարիներում: Չվաստակաձ ապահովագրավճարների պահուստը հաշվարկվում է առանձին յուրաքանչյուր ապահովագրության պայմանագրի համար՝ օգտագործելով համամասնական մեթոդն օրական կտրվածքով:

Պահանջներ

Չուտ պահանջները ներառում են ֆինանսական տարվա ընթացքում վճարված հատուցումները՝ չվճարված պահանջների գծով պահուստի շարժի հետ մեկտեղ:

Չվճարված պահանջները ներառում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առաջացած, սակայն չվճարված բոլոր պահանջների կարգավորման համար գնահատված ամբողջ ծախսի գծով պահուստները, լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ, ինչպես նաև հարակից պահանջների կարգավորման համար պահանջվող արտաքին ծախսերի գծով պահուստները:

Չվճարված պահանջները գնահատելու համար ուսումնասիրվում են առանձին պահանջները և ձևավորվում են պահուստներ տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով, ներքին և արտաքին կանխատեսելի ռեպլերի հետևանքները, այդ թվում՝ պահանջների կարգավորման արտաքին ծախսերը, օրենսդրության փոփոխությունները, նախկին փորձը և միտումները: Չվճարված պահանջների գծով պահուստները չեն գեղջվում:

Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով ակնկալվող վերականգնումները ճանաչվում են առանձին՝ որպես ակտիվներ: Վերաապահովագրության և սուբրոգացիայի գծով վերականգնումների գնահատման համար կիրառվում է չվճարված պահանջների գնահատման համար օգտագործվող մեթոդը:

Նախորդ տարիներին ձևավորված պահանջների գծով պահուստների գումարների ճշգրտումներն արտացոլվում են այն ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում, որի ընթացքում կատարվել են ճշգրտումները, և բացահայտվում են առանձին, էական լինելու դեպքում: Կիրառվող մեթոդները և կատարված գնահատումները վերանայվում են կանոնավոր հիմունքով:

(iii) Վերաապահովագրություն

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կիրառում է վերաապահովագրությունը՝ ռիսկերի մի մասը վերաապահովագրողներին փոխանցելու միջոցով իր հնարավոր գուտ վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանն ապահովադիրների հանդեպ հանձն առած իր պարտականություններից:

Փոխանցված ապահովագրավճարները և փոխհատուցված օգուտները ներկայացվում են շահույթում կամ վնասում և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ համախառն հիմունքով:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներառում են փոխանցված ապահովագրական պարտավորությունների դիմաց վերաապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք գումարները: Վերաապահովագրությունից ստացվելիք գումարները գնահատվում են այն նույն մեթոդով, որը կիրառվում է չվճարված պահանջների պահուստի կամ վերաապահովագրության պայմանագրի հետ կապված կարգավորված պահանջների գնահատման համար:

Ստանձնած վերաապահովագրության գծով ապահովագրավճարները ճանաչվում են որպես հասույթ և հաշվառվում են այնպես, ինչպես կհաշվառվեին, եթե վերաապահովագրությունը համարվեր ուղղակի գործունեություն՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրվող բիզնեսի ծառայությունների դասակարգումը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի շրջանակներում փոխհատուցման ենթակա գումարները գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այս ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ Ընկերությունը կարող է չստանալ իրեն հասանելիք բոլոր գումարները՝ որպես վերաապահովագրական ակտիվի սկզբնապես ճանաչումից հետո տեղի ունեցած դեպքի արդյունք, և այդ դեպքն արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն ունի այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը կստանա վերաապահովագրողից: Որպես վերաապահովագրության գծով ակտիվներ հաշվառվում են միայն այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք նախատեսում են նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում: Այն պայմանագրերի գծով իրավունքները, որոնք չեն նախատեսում նշանակալի ապահովագրական ռիսկի փոխանցում, հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործիքներ:

(iv) Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ

Ձեռքբերման ծախսումները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ապահովագրական գործակալներին և բրոքերներին վճարված կոմիսիոն գումարներ և վերաապահովագրության գծով կոմիսիոն վճարներ, հետաձգվում ու ամորտիզացվում են այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում Ընկերությունը վաստակում է համապատասխան ապահովագրավճարները:

Ապահովագրավճարներին ուղղակիորեն չվերաբերող ձեռքբերման ծախսումները ծախսագրվում են կատարվելու ժամանակ:

(v) Պարտավորությունների համարժեքության ստուգում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ իրականացվում է պարտավորությունների համարժեքության ստուգում, որոշելու համար, թե արդյոք չվաստակած ապահովագրավճարները համարժեք են (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները գործունեության յուրաքանչյուր ոլորտի համար): Այս ստուգումների համար օգտագործվում են դրամական միջոցների ապագա պայմանագրային հոսքերի, այդ պահին գործող ապահովագրության պայմանագրերի չլրացած ժամկետներին վերագրելի պահանջների կարգավորման և ապահովագրության պայմանագրերի վարչարարության ծախսերի, ինչպես նաև նման պարտավորությունների վճարումը ապահովող ակտիվներից ստացված ներդրումային եկամտի ներկայիս լավագույն գնահատականը: Պակասորդի հայտնաբերման դեպքում, համապատասխան հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները և համապատասխան ոչ նյութական ակտիվները արժեզրկվում են, իսկ անհրաժեշտության դեպքում, ձևավորվում է լրացուցիչ պահուստ (ուժի մեջ գտնվող ռիսկերի պահուստ): Պակասորդը ճանաչվում է հաշվետու տարվա շահույթում կամ վնասում:

(vi) Ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարներ

Ապահովադիրներին, գործակալներին և վերաապահովագրողներին վճարվելիք և նրանցից ստացվելիք գումարներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական գործիքներ և ներառվում են ապահովագրության գծով ստացելիք և վճարվելիք գումարների կազմում, այլ ոչ`

ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներում կամ վերապահովագրության գծով ակտիվների կազմում: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներն արժեզրկման տեսանկյունից:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Ընկերությունը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ է համարում կանխիկ դրամական միջոցները և ընթացիկ հաշիվների մնացորդները:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Տրամադրված փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնք Ընկերությունը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնք Ընկերությունը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի կամ
- որոնց գծով Ընկերությունը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

(ii) Ծանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները չափվում են իրական արժեքով՝ առանց մվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ դրանց վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիս բացակայության դեպքում, այն ամենաբարենպաստ շուկայում, որտեղ Ընկերությունը հնարավորություն ունի մուտք գործել նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Ընկերությունը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույնն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով, իսկ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերությունը հետաձգվում է: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն միայն մինչև այն պահը, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ գները չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Ընկերությունն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով գործիքներ, չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար օգտագործվում են միջին շուկայական գները, և առքի կամ վաճառքի գնի ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառվում է միայն զուտ բաց դիրքերի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի պարտքային ռիսկը և ներառում է Ընկերության և պայմանագրային կողմի պարտքային ռիսկի գծով ճշգրտումները, որոնք պետք է հաշվի առնվեն կիրառելի լինելու դեպքում: Մոդելներից

ստացվող իրական արժեքի գնահատումները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների, այդ թվում՝ իրացվելիության ռիսկի կամ մոդելի հետ կապված անորոշությունների մասով այնքանով, որքանով Ընկերությունը գտնում է, որ երրորդ կողմ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կոդիտարկի դրանք գործարքի գինը որոշելիս:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող շարժերն Ընկերությունը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Ընկերությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող դասակարգված ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև՝ անորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Ընկերությունը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում

Ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կան պահպանվել են Ընկերության կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Ընկերությունն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Ընկերությունը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով գուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Ընկերությունն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Ընկերության ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնք հաշվառվում է են վերագնահատված արժեքով ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը և փոխադրամիջոցները ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքերի և փոխադրամիջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքերի և փոխադրամիջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի ուղղակիորեն սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկն սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման ամսաթվից: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	20 տարի
- համակարգիչներ և սարքավորումներ	1-ից 5 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- այլ	1-ից 5 տարի

(գ) Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները, որոնք ներառում են հիմնականում վաճառքի, այլ ոչ շարունակական օգտագործման միջոցով վերականգնման ենթակա ակտիվներ, դասակարգվում են որպես վաճառքի համար պահվող: Անմիջապես նախքան որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումն ակտիվները վերաչափվում են Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այնուհետև, որպես կանոն, ակտիվները չափվում են իրենց հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսումները) նվազագույնով: Ակնկալվում է, որ այս ակտիվները կվաճառվեն որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

Որոշ իրադարձությունների և հանգամանքների արդյունքում վաճառքը կարող է երկարաձգել մեկ տարուց ավել ժամկետով: Վաճառքի իրականացման համար պահանջվող ժամկետի երկարաձգումը չի խոչընդոտում ակտիվի որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգումը, եթե երկարաձգումը պայմանավորված է կազմակերպության վերահսկողությունից դուրս գտնվող իրադարձություններով կամ հանգամանքներով, և կազմակերպությունը չի փոխում ակտիվը վաճառելու իր մտադրությունը:

(ե) Պահուստներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գնահատում է, թե արդյոք առկա է անկողմնակալ վկայություն ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեքի վրա լինելու մասին: Նման վկայության առկայության դեպքում, Ընկերությունը որոշում է արժեքի կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեքի վրա է, և արժեքի կորստից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ գոյություն ունի արժեքի անկողմնակալ վկայություն որպես մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք՝ տեղի ունեցած ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո (կորստի դեպք), և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեքի անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Ընկերությունն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարումնակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունը:

(i) Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են ապահովագրության գծով ստացելիք գումարները, տրամադրված փոխառությունները և բանկային ավանդները (փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր): Ընկերությունը վերանայում է իր փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Ընկերությունը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն փոխառությունների ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Ընկերությունը որոշում է, որ առանձին գնահատված փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ փոխառությունը և դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է կամ շարունակում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախորդ ժամանակաշրջանների վնասների տվյալները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող դիտարկելի տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ կիրառելի տվյալ հանգամանքների համար: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառում ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառումների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, վերջինիս առկայության դեպքում, Ընկերությունն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալ կերպով կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի հավաքագրումը հնարավոր չէ, այն դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Ընկերությունը փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի մնացորդը (և փոխառության արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստը) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ փոխառությունը կամ դեբիտորական պարտքը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են փոխառության կամ դեբիտորական պարտքի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են գեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Կանոնադրական կապիտալ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաժնետոմսերը ենթակա են մարման բաժնետիրոջ հայեցողությամբ: Ընկերությունը պարտավոր է վճարել բաժնետերերի կազմից դուրս եկող բաժնետիրոջը տվյալ տարվա գուտ ակտիվների իր բաժնեմասը դրամական միջոցներով, կամ բաժնետիրոջ համաձայնությամբ՝ ակտիվների բնաիրային փոխանցման միջոցով:

ՀՀՄՍ 32 «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» ստանդարտի համաձայն՝ բաժնետերերին վերագրելի գուտ ակտիվները դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջաններում, քանի որ դեկավարությունը եզրակացրել է, որ Ընկերության վերադարձելի ֆինանսական գործիքները բավարարում են ՀՀՄՍ 32 ստանդարտի սեփական կապիտալի ներկայացման բոլոր պահանջները:

Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Ընկերության կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ժ) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հողվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից առաջացած այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք ազդեցություն չունեն հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկարում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել գուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարը չափվում է կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

(ի) Տոկոսային եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտն ու ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալությանը վերաբերող խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(լ) Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Ընկերությունը մտադիր է կիրառել նշված նոր և փոփոխված ստանդարտները, երբ դրանք մտնեն ուժի մեջ:

Դեռևս չգործող ստանդարտներից՝ ՖՀՄՍ 17-ը և ՖՀՄՍ 9-ը ըստ ակնկալիքների էական ազդեցություն կունենան Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա սկզբնական կիրառման ժամանակ:

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»

ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» ստանդարտն առաջադրում է հաշվառման մոդել, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագրերի խմբի չափումն իրականացվում է պայմանագրերի իրականացման հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և ծառայությունների համար պայմանագրով նախատեսված մարժանի հիման վրա: Ծառայությունների համար պայմանագրով նախատեսված մարժան որոշվում է ապահովագրության պայմանագրերի խմբի համար: Ապահովագրողներից կպահանջվի առավել մանրամասնորեն հաշվառել իրենց գործունեության արդյունքները: Դա թույլ է տալիս ապահովել նոր և արդեն գործող բիզնեսի եկամտաբերության վերաբերյալ տվյալների համադրելիություն և թափանցիկություն և ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողներին առավել մանրամասն տեղեկատվություն է տրամադրում ապահովագրողի ֆինանսական վիճակի մասին: Անդերրայթինգի և ֆինանսական տվյալների միմյանցից առանձին ներկայացումը կապահովի շահույթի աղբյուրների և ստացվող շահույթի որակի վերաբերյալ տեղեկատվության առավել մեծ թափանցիկություն: Ապահովագրողը կարող է որոշել ներկայացնել զեղչման դրույքների և այլ ֆինանսական ռիսկերի փոփոխությունների ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում փոփոխականությունը նվազեցնելու նպատակով: Վերաապահովագրության պայմանագրերը հաշվառվում են ապահովագրության ուղղակի պայմանագրերից առանձին: ՖՀՄՍ 17 համաձայն տեղեկատվությունը պետք է բացահայտվի այնչափ մանրամասնորեն,

որպեսզի օգնի օգտագործողներին գնահատել պայմանագրերի ազդեցությունը ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական գործունեության արդյունքների և դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

ՖՀՄՍ 17-ը գործում է 2021թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ստանդարտի ժամանակից շուտ կիրառումը թույլատրվում է այն կազմակերպությունների համար, որոնք կսկսեն կիրառել են ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» և ՖՀՄՍ 15 «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտները ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման հետ միաժամանակ կամ դրանից առաջ: Պահանջվում է կիրառել ամբողջական հետընթաց մոտեցում, սակայն կարող են կիրառվել պրակտիկ բնույթի պարզեցումներ (այդ թվում՝ ձևափոխված հետընթաց մոտեցումը և իրական արժեքի մոտեցումը): Ապահովագրողը կարող է կիրառել տարբեր մոտեցումներ տարբեր խմբերի համար:

2018թ. դեկտեմբերին կայացած ժողովին ՖՀՄՍ Խորհուրդը քվեարկեց հոգուտ ՖՀՄՍ 17-ի սեղմ շրջանակներով ճշգրտման: Այս որոշումը հաջորդեց 2018թ. նոյեմբերին կայացված Խորհրդի նախնական որոշմանը, որն առաջարկում էր մեկ տարով հետաձգել ՖՀՄՍ 17-ի ուժի մեջ մտնելու ժամկետը՝ տեղափոխելով այն 2022թ.: Առաջարկվող ճշգրտման նպատակն է ապահովագրողներին տրամադրել պրակտիկ բնույթի պարզեցում, համաձայն որի նրանք կարող են ապահովագրության պայմանագրերը ներկայացնել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պորտֆելի մակարդակով, ինչը ներկայացման առավել ընդհանրացված եղանակ է, քան ներկայումս պահանջվում է ՖՀՄՍ 17-ով:

Ներկայումս Ընկերությունը գտնվում է ՖՀՄՍ 17-ի կիրառման պլանի մշակման գործընթացում:

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ»

ՖՀՄՍ 9-ը սահմանում է ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և ոչ ֆինանսական միավորների առք ու վաճառքի որոշ պայմանագրերի ճանաչման և չափման պահանջները: Այս ստանդարտը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում» ստանդարտը:

(i) Դասակարգում – Ֆինանսական ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ով նախատեսում է ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր մատեցում, որն արտացոլում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում կառավարվում են ակտիվները, և դրամական միջոցների հոսքերի պայմանագրով նախատեսված այդ ակտիվին վերաբերող բնութագրերը:

ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող և շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ այլևս չեն գործում ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերը:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր հավաքագրելու համար և

- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախատեսված չէ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման և թե՛ ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Առևտրական նպատակներով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անդառնալիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգված չեն որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող, դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող: Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Ընկերությունը կարող է անդառնալիորեն նախատեսել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափման պահանջները, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանա:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է այս դասերից մեկին սկզբնական ճանաչման պահին: Ֆինանսական ակտիվների դասակարգմանը վերաբերող անցումային պահանջները ներկայացված են (vi) կետում:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Ընկերությունը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակներում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեության կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունն ուղղված է պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների հոսքերի իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Ընկերության ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ֆինանսական ակտիվների) արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:

- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ ակտիվներից հավաքագրվող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերից:
- նախորդ ժամանակաշրջանների վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, վաճառքների պատճառները և վաճառքների ապագա ծավալների ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների ծավալի վերաբերյալ տեղեկատվությունը առանձին չի դիտարկվում, այն դիտարկվում է իրականացնելիս մեկ ընդհանուր վերլուծություն առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Ընկերության առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական միջոցների հոսքերը:

Առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները կամ ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են և որոնց արդյունավետությունը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հավաքագրելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու համար:

Գնահատում, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և վարկավորման հետ կապված այլ հիմնական ռիսկերի և ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի), ինչպես նաև շահույթի մարժայի հատուցում:

Գնահատելիս, թե արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, Ընկերությունը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այստեղ ներառվում է այն գնահատումը, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների ժամկետը կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը: Այս գնահատումն իրականացնելիս Ընկերությունը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամկետ մարման և գործողության ժամկետի երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Ընկերության պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ (օրինակ՝ ոչ վերադարձնելի ակտիվների հետ կապված պայմանավորվածություններ),
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են փողի ժամանակային արժեքի հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Ազդեցության գնահատում

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման հնարավորությունից օգտվող ապահովագրողների համար ՖՀՄՍ 4-ով պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումները պատրաստելու նպատակով Ընկերությունն ավարտել է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի գնահատումը: Իրականացված գնահատման արդյունքում որոշվել է, որ միայն մայր գումարի

և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշը բավարարում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները: Ընկերությունը դեռ չի ավարտել ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելների գնահատումը: Իր նախնական գնահատումներից ելնելով Ընկերությունը չի գտնում, որ դասակարգման նոր պահանջներն էական ազդեցություն կունենան ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

(ii) Արժեզրկում – Ֆինանսական ակտիվներ և պայմանագրային ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով: Նոր մոդելի կիրառումը պահանջում է էական դատողություններ այն մասին, թե ինչպես են տնտեսական գործոններն ազդում սպասվող պարտքային վնասի վրա, որը որոշվում է առաջացման հավանականության գնահատմամբ:

Արժեզրկման նոր մոդելը կկիրառվի ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների նկատմամբ, բացառությամբ բաժնային գործիքներում ներդրումների, ինչպես նաև պայմանագրային ակտիվների նկատմամբ: Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների նկատմամբ չեն կիրառվում ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ վնասի գծով պահուստները կչափվեն հետևյալ հիմունքներից որևէ մեկով.

- 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս. սա այն սպասվող պարտքային վնասն է, որն առաջանում է ֆինանսական գործիքների գծով պարտավորությունների չկատարման ռեպերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաջորդ 12 ամիսների ընթացքում, և
- ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս. սա այն սպասվող պարտքային վնասն է, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր ռեպերի արդյունքում, որոնք կարող են տեղի ունենալ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում:

Ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի չափումը կիրառվում է այն դեպքում, երբ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկն էականորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչման պահից: Հակառակ դեպքում կիրառվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի չափումը: Ընկերությունը կարող է որոշել, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկն էականորեն չի աճել, եթե ակտիվ ունի ցածր պարտքային ռիսկ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, ամբողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի չափումը միշտ կիրառվում է առևտրական դեբիտորական պարտքերի և նշանակալի ֆինանսական բաղադրիչ չապարունակող պայմանագրային ակտիվների համար:

ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման պահանջները պահանջում են ղեկավարության դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, մասնավորապես հետևյալ ոլորտներում, որոնք մանրամասն ներկայացված են ստորև.

- գնահատում, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի գծով պարտքային ռիսկն էական ան սկզբնական ճանաչումից հետո,
- հեռանկարի վերաբերյալ տեղեկատվության ներառում սպասվող պարտքային վնասի չափման մեջ:

Ազդեցության գնահատում

Ընկերությունը գտնում է, որ արժեզրկումից կորուստները հավանաբար կաճեն և կդառնան առավել փոփոխական այն ակտիվների համար, որոնց համար գործում է ՖՀՄՍ 9-ի արժեզրկման մոդելը: Ընկերությունը դեռ չի ավարտել սպասվող պարտքային վնասի գնահատման իր մեթոդաբանության մշակումը:

(iii) Դասակարգում - Ֆինանսական պարտավորություններ

ՖՀՄՍ 9-ը զգալի չափով պահպանում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման պահանջները:

Այնուամենայնիվ, ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն՝ այն ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները, որոնք նախատեսվում են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, մինչդեռ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, իրական արժեքի այս փոփոխություններն որպես կանոն ներկայացվում են հետևյալ կերպ.

- պարտավորության գծով պարտքային ռիսկի փոփոխություններին վերագրելի իրական արժեքի փոփոխության գումարը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում, իսկ
- իրական արժեքի փոփոխության մնացած գումարը ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի կազմում:

Ընկերությունը չի դասակարգել որևէ ֆինանսական պարտավորություն շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող գործիքների դասին և չունի մնաց մտադրություն ներկա պահին: Ընկերության գնահատմամբ ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառումն էական ազդեցություն չի ունեն ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման վրա:

(iv) Բացահայտումներ

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն կպահանջվեն մանրամասն նոր բացահայտումներ հատկապես պարտքային ռիսկի և սպասվող պարտքային վնասի հետ կապված: Գնահատման ընթացքում Ընկերությունը կատարել է վերլուծություն նպատակ ունենալով բացահայտել բացակայող տեղեկատվությունը: Ընկերությունը գտնվում է համակարգերի և վերահսկողության մեխանիզմների փոփոխությունների ներդրման գործընթացում, որոնք, Ընկերության կարծիքով, անհրաժեշտ կլինեն պահանջվող տեղեկատվության առկայությունն ապահովելու համար:

(v) Անցումը նոր ստանդարտին

ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում կատարվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխություններն ընդհանուր առմամբ կկիրառվեն հետընթաց, բացառությամբ ստորև ներկայացված դեպքերի:

- Ընկերությունը կօգտվի այն բացառությունից, որը թույլ է տալիս չվերահաշվարկել նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տվյալները դասակարգման և չափման (ներառյալ՝ արժեզրկման) փոփոխությունների հետ կապված: ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերություններն ընդհանուր առմամբ կճանաչվեն չբաշխված շահույթի և պահուստների կազմում 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

- Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ գոյություն ունեցող փաստերից և հանգամանքներից ելնելով՝ պետք է կատարվեն հետևյալ գնահատումները.

– Որոշել այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում պահվում է ֆինանսական ակտիվը:

Եթե ֆինանսական ակտիվն ունի ցածր պարտքային ռիսկ ՖՀՄՍ 9-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ, Ընկերությունը ենթադրում է, որ տվյալ ակտիվի գծով պարտքային ռիսկն էականորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից հետո:

Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և դրանց մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *ՖՀՄՍ 16 «Կարձակալություն»*
- *ՖՀՄՍ 5 Մեկնաբանություն 23 «Շահութահարկի հաշվառման հետ կապված անորոշություն»*
- *Երկարաժամկետ մասնակցություններ ատոցիացված կազմակերպություններում և համատեղ ձեռնարկումներում (ՀՀՄՍ 28-ի փոփոխություններ)*
- *Պլանի փոփոխություն, կրճատում կամ մարում (ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխություններ)*
- *ՖՀՄՍ-ների տարեկան կատարելագործումներ, 2015-2017թթ. ժամանակաշրջան – տարբեր ստանդարտներ*
- *Կոնցեպտուալ հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում*

4 Ապահովագրական ռիսկի կառավարում

(ա) Ռիսկի կառավարման նպատակները և ապահովագրական ռիսկի նվազեցման քաղաքականությունը

Ընկերության կողմից իրականացվող հիմնական ապահովագրական գործունեությունը ենթադրում է վնաս կրելու ռիսկ անհատների և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործառնություններից, որոնք ուղղակիորեն ենթարկվում են ռիսկին: Նման ռիսկերը կարող են վերաբերվել գույքին, պարտավորություններին, դժբախտ պատահարներին, առողջությանը, բեռնափոխադրումներին և այլ վտանգներին, որոնք կարող են առաջանալ ապահովագրվող պատահարից: Արդյունքում, Ընկերության համար ռիսկի գործոն է հանդիսանում ապահովագրության պայմանագրի պահանջների ժամկետների և բարդության հետ կապված անորոշությունը: Հիմնական ռիսկը կայանում է նրանում, որ պահանջների հաճախականությունը և բարդությունը կարող է նախատեսվածից ավելի մեծ լինել: Ապահովագրվող պատահարներն իրենց բնույթով հազվադեպ են, և մեկ տարվա ընթացքում պատահարների փաստացի քանակը և չափը կարող է տարբերվել ընդունված վիճակագրական մեթոդով գնահատվածներից:

Ոչ կյանքի ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված ռիսկերը սովորաբար ներառում են տասներկու ամիս ժամանակահատված: Ապահովագրության պայմանագրերի հետ կապված առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համապատասխան իրավական դաշտի ու ապահովադիրների գործունեության/վարքագծի փոփոխությունների, բնական աղետների և անհրեկյալական գործողությունների արդյունքում: Բժշկական ապահովագրության պայմանագրերի համար առավել նշանակալի ռիսկերն առաջանում են համաճարակների, բնական աղետների և բժշկական օգնության աճող ծախսերի հետ կապված:

Ապահովագրական և ներդրումային գործունեություն իրականացնելիս Ընկերությունը ենթարկվում է նաև շուկայական ռիսկի:

Ընկերությունն ապահովագրական ռիսկը կառավարում է ընդունված վիճակագրական մեթոդների, ռիսկերի կենտրոնացման վերաապահովագրման, անդերրայթինգի սահմանաչափերի, գործառնությունների հաստատման ընթացակարգերի, գնորոշման ուղեցույցների և առաջացող խնդիրների վերահսկման միջոցով:

(i) Անդերրայթինգի ռազմավարություն

Ընկերության անդերրայթինգի ռազմավարության նպատակը տարբերակված պորտֆելի ապահովումն է, որի արդյունքում Ընկերության պորտֆելը ցանկացած պահի կներառի ոչ փոխկապակցվող ռիսկերի բազմաթիվ դասեր, և ռիսկի յուրաքանչյուր դասը, իր հերթին, անդրադարձ կգտնի մեծ թվով ապահովագրության պայմանագրերում: Դեկավարությունը գտնում է, որ այս մոտեցումը նվազեցնում է արդյունքի փոփոխականությունը:

Անդերրայթինգի ռազմավարությունը ներկայացվում է գործարար ծրագրում, որը սահմանում է ապահովագրման ենթակա գործունեության դասերը և ենթադասերը, ինչպես նաև այն տարածքը, որտեղ գործունեությունը պետք է ապահովագրվի: Ռազմավարությունն իրականացվում է անդերրայթինգի ուղեցույցների միջոցով, որոնք սահմանում են անդերրայթինգի մանրամասն կանոններ ծառայությունների յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ուղեցույցներն անդրադառնում են ապահովագրություն հասկացությանը և ընթացակարգերին, հարակից ռիսկերի նկարագրերին, ժամկետներին և պայմաններին, իրավունքներին և պարտականություններին, փաստաթղթավորման պահանջներին, պայմանագրերի ձևերին/պոլիսների օրինակներին, կիրառելի սակագների հիմնավորմանը և կիրառելի սակագների վրա ազդող գործոններին: Սակագների հաշվարկն իրականացնելիս հիմք են ընդունվում հավանականությունը և փոփոխականությունը:

Անդերրայթինգի ուղեցույցների պայմանների պահպանումը կանոնավոր կերպով վերահսկվում է դեկավարության կողմից:

Պահանջները նվազեցնելու նպատակով կիրառվում է պահանջների վերանայման խիստ քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և ընթացքում գտնվող պահանջները, իրականացվում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերի կանոնավոր մանրակրկիտ ուսումնասիրություն և կատարվում է հնարավոր խարդախ պահանջների հետաքննություն: Տեղին լինելու դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների ներկայացման գործընթացի ակտիվ կառավարման և խթանման քաղաքականություն՝ նպատակ ունենալով նվազեցնել իր ենթարկվածությունն անկանխատեսելի ապագա զարգացումներին, որոնք կարող են բացասաբար ազդել Ընկերության վրա: Ընկերությունը սահմանափակել է իր ենթարկվածությունը նաև սահմանելով պահանջի առավելագույն գումարներ որոշակի պայմանագրերի համար:

(ii) Վերաապահովագրության ռազմավարություն

Ընկերությունը վերաապահովագրում է անդերրայթինգի ենթարկվող ռիսկերի մի մասը՝ վնասներ կրելու ռիսկը կառավարելու և կապիտալ ռեսուրսների պահպանությունն ապահովելու նպատակով: Ընկերությունը հիմնականում գնում է քվոտային և հավելորդային վերաապահովագրություն, ինչը թույլ է տալիս նվազեցնել ռիսկին գուտ ենթարկվածությունը 5,000 դրամից 127,860 հազար դրամի՝ կախված յուրաքանչյուր առանձին պայմանագրի ծառայությունների տեսակից, կամ որոշ այլ սահմանված հանգամանքներում՝ բոլոր տեսակի ծառայությունների համար, բացառությամբ գույքի և արտերկիր մեկնողների ապահովագրության, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Ընկերության նորմատիվային կապիտալի մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրությանը փոխանցված պայմանագրերը ենթարկվում են պարտքային ռիսկի, և վերաապահովագրության գծով նման փոխհատուցումները ներկայացվում են անվճարունակության և անհավաքագրելիության հայտնի ղեպերի հետ կապված նվազեցումները կատարելուց հետո: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերահսկում է վերաապահովագրվողների ֆինանսական վիճակը և պարբերաբար վերանայում է վերաապահովագրության պայմանները:

(բ) Ապահովագրության պայմանագրերի պայմանները և ներառվող ռիսկերի բնույթը

Ստորև ներկայացված են ապահովագրության պայմանագրերի այն պայմանները, որոնք էական ազդեցություն ունեն ապահովագրության պայմանագրերից առաջացող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գումարների, ժամկետների և անորոշության վրա: Ի լրումն, ստորև ներկայացվածը թույլ է տալիս գնահատել Ընկերության հիմնական ծառայությունները և հարակից ռիսկերի կառավարման համար կիրառվող Ընկերության մեթոդները:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԱՊՊԱ և ԿԱՍԿՈ)

Առանձնահատկությունները

Ընկերության ապահովագրության պորտֆելի մեծ մասը բաժին է ընկնում ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությանը՝ հիմնականում ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը (ԱՊՊԱ): ԱՊՊԱ պայմանագրերով փոխադրամիջոցի սեփականատիրոջը փոխհատուցվում են այն գումարները, որոնք պետք է վճարվեն երրորդ անձանց գույքին հասցված վնասների կամ անձնական վնասների գծով: Այդ իսկ պատճառով, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրությունը ներառում է համապատասխանաբար կարճ ու երկար ժամանակահատված ապահովագրական գումարի ստացման և հատուցման վճարման միջև: Որպես կանոն, առավել արագ վճարվում են այն պահանջները, որոնք փոխհատուցում են ապահովադիրին ավտոտրանսպորտային միջոցի գույքային վնաս հասցնելու համար: Պահանջները, որոնց վճարումն առավել երկար ժամանակ է պահանջում և որոնք առավել դժվար գնահատելի են, վերաբերվում են անձնական վնասների գծով հատուցումներին: ԿԱՍԿՈ պայմանագրերով կազմակերպություններին և անհատներին փոխհատուցվում է վերջիններիս ավտոտրանսպորտային միջոցներին հասցված վնասը:

Ռիսկի կառավարումը

Որպես կանոն, ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն հետ կապված պահանջները ներկայացվում են ոչ մեծ հետաձգումներով, և պահանջների բարդությունը համեմատաբար մեծ չէ: Ընդհանուր առմամբ, գործունեության այս ոլորտի պահանջների գծով պարտավորություններն առաջացնում են միջին չափի ռիսկ: Ընկերությունը վերահսկում է և արձագանքում է վերանորոգման ծախսերի, վնասվածքների փոխհատուցման, գողությունների և դժբախտ պատահարների հաճախականության հետ կապված փոփոխություններին:

Պահանջների ներկայացման հաճախականության վրա ազդում են անբարենպաստ եղանակային պայմանները, պահանջների քանակն ավելի մեծ է լինում ձմռան ամիսներին:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրության տեսակները ենթարկվում են անդերրայինգի՝ ելնելով դժբախտ պատահարների վիճակագրական տվյալներից: Ընկերությունը վերաապահովագրում է ԿԱՍԿՈ ռիսկերը քվոտային վերաապահովագրության կամ հավելորդային վերաապահովագրության միջոցով, որի արդյունքում վերջնական գուտ վնասը յուրաքանչյուր ղեպի համար սահմանափակվում է 5,000 հազար դրամով:

Առողջության ապահովագրություն

Առանձնահատկությունները

Այս պայմանագրերը հատուցում են բուժման և հիվանդանոցային ծախսերը:

Ռիսկի կառավարում

Առողջության ապահովագրության ծածկույթը վերաբերում է բուժում պահանջող առաջնային կարիքներին: Ընկերությունը կառավարում է իր ռիսկերը հիմնականում մշակելով կորպորատիվ քաղաքականություն և իրականացնելով բժշկական քննություններ, որի արդյունքում գինը որոշվում է հաշվի առնելով անձի ներկայիս առողջական վիճակը:

(զ) Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացում

Ընկերության ապահովագրական ռիսկի առանցքային խնդիրն ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացումն է, որը կարող է առաջանալ, երբ առանձին պատահարը կամ պատահարների շարքը կարող է զգալի ազդեցություն ունենալ Ընկերության պարտավորությունների վրա: Նման կենտրոնացումները կարող են առաջանալ ապահովագրության մեկ առանձին պայմանագրից կամ համանման ռիսկային առանձնահատկություններով մի շարք փոխկապակցված պայմանագրերից և վերաբերվում այն հանգամանքներին, որոնք կարող են տեղիք տալ զգալի պարտավորությունների: Ապահովագրական ռիսկի կենտրոնացման կարևոր խնդիրն այն է, որ այն կարող է առաջանալ մի շարք առանձին դասերի կամ պայմանագրերի շարքի հետ կապված ռիսկերի կուտակումից:

Ռիսկի կենտրոնացումը կարող է առաջանալ բարդ հետևանքներով ու փոքր հաճախականությամբ պատահարներից, այդ թվում՝ բնական աղետներից և այնպիսի իրավիճակներում, որտեղ անդերրայթինգն ուղղված է առանձին խմբին, օրինակ՝ առանձին աշխարհագրական տարածաշրջանին:

Այս ռիսկերի կառավարման համար Ընկերության կողմից կիրառվող հիմնական մեթոդները երկու կողմ ունեն: Առաջինը, ռիսկը կառավարվում է համապատասխան անդերրայթինգի միջոցով: Անդերրայթերներին չի թույլատրվում ընդունել այնպիսի ռիսկեր, որոնց գծով ակնկալվող շահույթը համաչափ չէ ընդունված ռիսկերին: Երկրորդը, ռիսկը կառավարվում է վերաապահովագրության միջոցով: Ընկերությունը ձեռք է բերում վերաապահովագրություն ավտոտրանսպորտային միջոցների, գույքի ու բեռնափոխադրումների ապահովագրության և այլ ապահովագրատեսակների համար: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով գնահատում է վերաապահովագրության հետ կապված ծախսերը և օգուտները:

(դ) Վերաապահովագրական ռիսկ

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկն անհատական և պորտֆելային ռիսկերը ներառող բազմաթիվ պայմանագրերի գծով անդերրայթինգի հետ կապված վնասը սահմանափակելու համար: Վերաապահովագրության այս պայմանագրերը տարածում են ռիսկը և նվազագույնի են հասցնում վնասի հետևանքները: Յուրաքանչյուր ռիսկի գումարը կախված է առանձին ռիսկի Ընկերության գնահատականից, սակայն, ամեն դեպքում, չի գերազանցում 93,670 հազար դրամը բոլոր ապահովագրատեսակների յուրաքանչյուր պայմանագրի համար, բացառությամբ գույքի և արտերկիր մեկնողների ապահովագրության, որտեղ ռիսկի առավելագույն ընդունելի չափը կազմում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված Ընկերության նորմատիվային կապիտալի մնացորդի 10%-ը:

Վերաապահովագրության պայմանագրերի պայմանների համաձայն՝ վերաապահովագրողը համաձայնվում է փոխհատուցել փոխանցված գումարը՝ պահանջը վճարելու դեպքում: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է պարտավորություն կրել իր ապահովադիրների առջև փոխանցված ապահովագրության հետ կապված, եթե վերաապահովագրողին չհաջողվի կատարել ստանձնած պարտականությունները:

Վերաապահովագրողին ընտրելիս՝ Ընկերությունը հաշվի է առնում վերջիններիս վճարունակությունը: Վերաապահովագրողի վճարունակությունը գնահատվում է արտաքին վարկանիշային և ներքին հետազոտությունների արդյունքում ձեռքբերված տեղեկատվության հիման վրա:

(ե) Պահանջների զարգացումը

Պահանջների զարգացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտվում է Ընկերության ապահովագրական ռիսկը լուսաբանելու նպատակով: Աղյուսակներում համեմատվում են պատահարի տարվա ընթացքում վճարված հատուցումներն այդ հատուցումների գծով ձևավորված պահուստների հետ: Աղյուսակի վերին մասում ներկայացվում է կուտակային պահանջների ներկա գնահատականը և ցուցադրվում են գնահատված պահանջների փոփոխությունները հետագա հաշվետու տարում կամ պատահարի տարվա վերջում: Գնահատված գումարը ավելանում կամ նվազում է վնասների վճարմանը գուրահեռ, և ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն է հայտնի դառնում չվճարված պահանջների բարդության ու հաճախականության մասին: Աղյուսակի ստորին մասում ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված ընդհանուր պահուստի և կուտակային պահանջների գնահատականի համադրումը:

Թեև աղյուսակներում ներառված տեղեկատվությունը ներկայացնում է չվճարված պահանջների գնահատականի համարժեքությունն անցյալի փորձի տեսանկյունից, այս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողները նախազուգացվում են ներկա չվճարված վնասի մնացորդի վրա նախկին ավելցուկի կամ պակասորդի տարածման վերաբերյալ: Ընկերությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է գնահատել 2018թ. վերջի դրությամբ վճարման ենթակա ընդհանուր պահանջները: Այնուամենայնիվ, ելնելով պահուստավորման գործընթացին բնորոշ անորոշություններից, հնարավոր չէ միանշանակորեն հաստատել, որ ի վերջո կպարզվի, որ այս պահանջները համապատասխանորեն են գնահատված:

Պահանջների զարգացման վերլուծություն (համախառն հիմունքով) - Ընդամենը

հազ. դրամ	Պատահարի տարի						Ընդամենը
	2013թ. և ավելի վաղ	2014թ.	2015թ.	2016թ.	2017թ.	2018թ.	
Կուտակային պահանջների գնահատական							
Պատահարի տարվա վերջի դրությամբ	6,212,058	2,718,046	1,911,904	2,222,229	3,271,664	4,635,148	20,971,049
- մեկ տարի անց	6,278,377	2,483,895	1,860,215	2,177,394	3,286,506	-	-
- երկու տարի անց	6,291,492	2,472,295	1,852,036	2,185,083	-	-	-
- երեք տարի անց	6,303,438	2,471,764	1,859,579	-	-	-	-
- չորս տարի անց	6,303,196	2,473,035	-	-	-	-	-
- հինգ տարի անց	6,302,693	-	-	-	-	-	-
Կուտակային պահանջների գնահատական	6,302,693	2,473,035	1,859,579	2,185,083	3,286,506	4,635,148	20,742,044
Կատարված կուտակային վճարումները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(6,302,493)	(2,473,014)	(1,857,579)	(2,175,467)	(3,261,043)	(3,791,180)	(19,860,776)
Համախառն պարտավորություններ չվճարված պահանջների գծով	200	21	2,000	9,616	25,463	843,968	881,268

5 Ապահովագրավճարներ

2018թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՄԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	4,773,712	380,783	2,298,318	337,229	284,104	57,481	206,539	8,338,166
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(217,386)	(11,660)	(78,468)	(4,986)	-	(133)	(1,555)	(314,188)
Չվաստակաձև ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(225,748)	(15,597)	(197,397)	(33,803)	(4,282)	(2,598)	(17,682)	(497,107)
Համախառն վաստակաձև ապահովագրավճարներ	4,330,578	353,526	2,022,453	298,440	279,822	54,750	187,302	7,526,871
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(101,915)	-	(83,257)	(217,399)	-	(23,168)	(425,739)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձև ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	4,441	-	(3,333)	2,844	-	(6,188)	(2,236)
Փոխանցված վաստակաձև ապահովագրավճարներ	-	(97,474)	-	(86,590)	(214,555)	-	(29,356)	(427,975)
Ձուտ վաստակաձև ապահովագրավճարներ	4,330,578	256,052	2,022,453	211,850	65,267	54,750	157,946	7,098,896

2017թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	ԿԱՄԿՈ	Առողջության ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Բեռնափո- խաղրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Համախառն ապահովագրավճարներ	3,954,735	326,277	1,338,330	205,027	184,687	46,134	182,375	6,237,565
Դադարեցված ապահովագրավճարներ	(252,959)	(11,563)	(25,793)	(2,407)	(77)	(43)	(733)	(293,575)
Չվաստակաձև ապահովագրավճարների ընդհանուր պահուստի փոփոխություն	(204,045)	(41,643)	(193,617)	69,043	(898)	(717)	21,291	(350,586)
Համախառն վաստակաձև ապահովագրավճարներ	3,497,731	273,071	1,118,920	271,663	183,712	45,374	202,933	5,593,404
Հանած՝ վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները	-	(80,959)	-	(53,671)	(156,873)	-	(25,952)	(317,455)
Վերաապահովագրողների բաժինը չվաստակաձև ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	-	14,895	-	(30,960)	2,530	-	4,882	(8,653)
Փոխանցված վաստակաձև ապահովագրավճարներ	-	(66,064)	-	(84,631)	(154,343)	-	(21,070)	(326,108)
Ձուտ վաստակաձև ապահովագրավճարներ	3,497,731	207,007	1,118,920	187,032	29,369	45,374	181,863	5,267,296

«Այլ» դասում ներառված ապահովագրավճարներն իրենցից ներակայացնում են անձնական դժբախտ պատահարների, ֆինանսական վնասի, պարտավորության և ավտոտրանսպորտային միջոցների պատասխանատվության կամավոր ապահովագրության գծով ապահովագրավճարներ:

6 Պահանջներ

2018թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	Առողջության ապահո- վագրություն	ԿԱՄԿՈ	Բեռնափո- խադրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Կարգավորված պահանջներ	(3,020,329)	(1,161,730)	(222,652)	(18,171)	(8,744)	(3,227)	(108,874)	(4,543,727)
Սուբրոգացիաներ	177,992	-	3,414	-	-	10	19,816	201,232
Պահանջների կարգավորման և այլ ծախսեր	(86,691)	(3,612)	(172)	(230)	(2,180)	(890)	(40)	(93,815)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	-	142,566	15,253	-	739	5,448	164,006
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(2,929,028)	(1,165,342)	(76,844)	(3,148)	(10,924)	(3,368)	(83,650)	(4,272,304)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(88,110)	27,859	(2,722)	(877)	(267)	104	(803)	(64,816)
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(95,792)	(75,670)	5,008	1	2,693	(1,760)	656	(164,864)
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	-	(2,501)	(16)	-	110	-	(2,407)
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	(183,902)	(47,811)	(215)	(892)	2,426	(1,546)	(147)	(232,087)
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(3,112,930)	(1,213,153)	(77,059)	(4,040)	(8,498)	(4,914)	(83,797)	(4,504,391)

2017թ.

հազ. դրամ	ԱՊՊԱ	Առողջության ապահո- վագրություն	ԿԱՄԿՈ	Բեռնափո- խադրումների ապահո- վագրություն	Արտերկիր մեկնողների ապահո- վագրություն	Գույքի ապահո- վագրություն	Այլ	Ընդամենը
Կարգավորված պահանջներ	(2,338,985)	(468,528)	(163,729)	(711)	(3,221)	(7,052)	(92,880)	(3,075,106)
Սուբրոգացիաներ	98,090	-	2,184	-	-	-	16,287	116,561
Պահանջների կարգավորման և այլ ծախսեր	(70,907)	(6,012)	(1,240)	(153)	(1,941)	(915)	-	(81,168)
Վերաապահովագրողների բաժինը կարգավորված պահանջներում	-	-	82,754	549	-	3,346	2,374	89,023
Կարգավորված պահանջներ՝ առանց վերաապահովագրության	(2,311,802)	(474,540)	(80,031)	(315)	(5,162)	(4,621)	(74,219)	(2,950,690)
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստների փոփոխություն	(166,605)	41,143	(1,299)	(27)	(2,364)	(84)	(1,355)	(130,591)
Ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստների փոփոխություն	27,819	(122,604)	823	(20)	(6,604)	673	61,517	(38,396)
Պահանջների պահուստներում վերաապահովագրողների բաժնի փոփոխություն	-	-	1,767	16	-	100	(431)	1,452
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների փոփոխություն	(138,786)	(81,461)	1,291	(31)	(8,968)	689	59,731	(167,535)
Զուտ տեղի ունեցած պահանջներ	(2,450,588)	(556,001)	(78,740)	(346)	(14,130)	(3,932)	(14,488)	(3,118,225)

7 Չեռքերման ծախսումներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Գործակալներին վճարված կոմիսիոն գումարներ		
ԱՊՊԱ	603,378	458,136
Առողջության ապահովագրություն	549,129	547,796
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրություն (ԿԱՄԿՈ)	107,804	88,003
Գույքի ապահովագրություն	92,279	63,588
Բեռնափոխադրումների ապահովագրություն	87,063	62,925
Արտերկիր մեկնողների ապահովագրություն	18,732	13,867
Այլ	53,539	53,168
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսումներ	1,511,924	1,287,483
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	(6,046)	(120,197)
Չեռքերման ծախսումները տարվա համար	1,505,878	1,167,286

Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների շարժի վերլուծություն

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեսկզբի դրությամբ	630,314	510,117
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումների փոփոխություն	6,046	120,197
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումները տարեվերջի դրությամբ	636,360	630,314

8 Այլ ապահովագրական ծախսեր

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Այլ ապահովագրական ծախսեր	269,965	182,317

Այս ծախսերը վճարվել են «ԲԻՎԱԿ» ՓԲԸ-ին ASWA առցանց հարթակի օգտագործման համար, որը նախատեսված է ԱՊՊԱ ապահովագրության համակարգի բոլոր ընթացակարգերը միասնական առցանց միջավայրում կազմակերպելու համար: ASWA առցանց հարթակն օգտագործելու մասին որոշումը կայացրել է Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը, և հարթակը հասանելի է դարձել օգտագործման համար 2017թ. հունվարից:

9 Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Տոկոսային եկամուտ		
- բանկային ավանդներ	258,428	315,325
- տրամադրված փոխառություններ	2,009	1,181
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	24,515	19,428
Օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գծով	16,214	-
Ջուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	-	528
Ֆինանսական եկամուտ	301,166	336,462
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով	(29,419)	(16,373)
Ջուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(429)	-
Ֆինանսական ծախսեր	(29,848)	(16,373)

10 Վարչական ծախսեր

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Աշխատակազմի գծով ծախսեր և աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	654,045	521,122
Վարձակալություն	120,910	156,672
Մասնագիտական ծառայություններ	88,095	62,525
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	52,033	53,390
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	36,807	36,450
Նվիրատվություններ	34,139	-
Գովազդ	31,397	32,629
Հաշվապահական հաշվառման ծրագրի սպասարկման ծախսեր	28,597	36,320
Ավտոտրանսպորտային միջոցների ապահովագրողների բյուրոյի անդամակցության վճարներ և այլ հատկացումներ	13,719	73,412
Հաղորդակցության ծախսեր	19,489	19,073
Այլ	108,003	60,164
	1,187,234	1,051,757

ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումն ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, քանի որ վարձակալության պայմանագրերի ժամկետը կազմում է մինչև մեկ տարի:

11 Չուտ արժեզրկումից կորուստ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների արժեզրկում	(73,016)	(37,950)
Այլ ակտիվների (արժեզրկում)/վերականգնում	(15,831)	(3,864)
	(88,847)	(41,814)

12 Շահութահարկ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	-	108,222
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	6,242	(72,462)
	6,242	35,760

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է օրենսդրությամբ սահմանված 20% դրույքով (2017թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2018թ.		2017թ.	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	(31,718)		160,141	
Շահութահարկի գծով (հատուցում)/ծախս կիրառելի հարկային դրույքով	(6,344)	20.0	32,028	20.0
Ընթացիկ տարվա վնաս, որի գծով հետաձգված հարկային ակտիվ չի ճանաչվել	8,844	(0.3)	-	-
Չնվազեցվող ծախսեր	3,742	(11.8)	3,732	2.3
	6,242	7.9	35,760	22.3

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ստրոկ ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

2018թ.	1 հունվարի 2018թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018թ.
հազ. դրամ				
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16,615	(839)	(609)	15,167
Այլ ակտիվներ	1,777	3,506	-	5,283
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	(14,942)	(8,956)	-	(23,898)
Տրամադրված փոխառություններ	1,757	(1,727)	-	30
Ներդրումներ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներում	-	3,243	-	3,243
Բանկային ավանդներ	5,932	1,054	-	6,986
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	1,190	14,052	-	15,242
Այլ պարտավորություններ	(6,073)	(4,091)	-	(10,164)
	6,256	6,242	(609)	11,889
2017թ.				
հազ. դրամ				
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	14,681	(1,737)	3,671	16,615
Այլ ակտիվներ	796	981	-	1,777
Ապահովագրության և վերապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	(9,921)	(5,021)	-	(14,942)
Տրամադրված փոխառություններ	2,498	(741)	-	1,757
Բանկային ավանդներ	6,037	(105)	-	5,932
Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	66,774	(65,584)	-	1,190
Այլ պարտավորություններ	(5,818)	(255)	-	(6,073)
	75,047	(72,462)	3,671	6,256

13 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Շենքեր	Համակարգիչներ և սարքավորումներ	Փոխադրամիջոցներ	Այլ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	398,172	142,940	191,548	157,186	39,713	929,559
Ավելացումներ	-	23,586	21,334	9,276	22,942	77,138
Օտարումներ	-	-	(1,000)	-	-	(1,000)
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	398,172	166,526	211,882	166,462	62,655	1,005,697
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	130,581	135,325	156,148	145,102	29,229	596,385
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	19,917	12,625	8,825	6,412	4,254	52,033
Օտարումներ	-	-	(17)	-	-	(17)
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	150,498	147,950	164,956	151,514	33,483	648,401
Հաշվեկշռային արժեք 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	247,674	18,576	46,926	14,948	29,172	357,296
Սկզբնական արժեք/վերագնահատված արժեք						
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	398,172	133,388	128,763	152,037	38,404	850,764
Ավելացումներ	-	9,552	7,656	5,149	1,701	24,058
Օտարումներ	-	-	(39,065)	-	(392)	(39,457)
Վերագնահատում	-	-	94,194	-	-	94,194
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	398,172	142,940	191,548	157,186	39,713	929,559
Մաշվածություն և ամորտիզացիա						
Մնացորդը 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	110,665	120,455	104,897	138,920	26,414	501,351
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	19,916	14,870	9,215	6,182	3,207	53,390
Օտարումներ	-	-	(34,750)	-	(392)	(35,142)
Վերագնահատում	-	-	76,786	-	-	76,786
Մնացորդը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	130,581	135,325	156,148	145,102	29,229	596,385
Հաշվեկշռային արժեք 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	267,591	7,615	35,400	12,084	10,484	333,174
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	287,507	12,933	23,866	13,117	11,990	349,413

(ա) Վերագնահատված ակտիվներ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրականացվել է շենքերի և փոխադրամիջոցների գնահատում, քանի որ Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն շենքերը և փոխադրամիջոցները չափվում են վերագնահատված արժեքով:

Գնահատումն իրականացվել է հետևյալ մոտեցումների համակցությամբ.

- շուկայական մոտեցում – հիմնված է նմանատիպ ակտիվների համադրելի վաճառքների տվյալների կամ առաջադրվող գների վրա, ճշգրտելով արժեքները մինչև 20% չափով՝ գտնվելու վայրի և/կամ վիճակի հետ կապված,
- եկամտային մոտեցում – հիմնված է նմանատիպ գույքի վարձակալությունից ակնկալվող եկամտի և 15% կապիտալացման դրույքի վրա:

Շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները (ծանոթագրություն 2): Դեկավարության գնահատմամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների իրական արժեքն էականորեն չի տարբերվում վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքից:

Եթե շենքերը չվերագնահատվեին, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 201,725 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 217,710 հազար դրամ):

Եթե փոխադրամիջոցները չվերագնահատվեին, 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 29,500 հազար դրամ (2017թ-ին՝ 17,991 հազար դրամ):

14 Այլ ակտիվներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Այլ ներդրումներ, բաժնետոմսեր հիմնադրամում	50,000	50,000
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	50,000	50,000
Բռնագանձված ակտիվներ	234,000	234,000
Կանխավճարներ գործակալներին	117,988	80,512
Կանխավճարներ ծառայություններ մատուցողներին	45,207	22,977
Այլ կանխավճարներ	6,949	32,844
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	404,144	370,333
Ընդամենը այլ ակտիվներ	454,144	420,333

Այլ ներդրումները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով: Այս ներդրումների համար գործող շուկա չկա, և վերջերս տեղի չեն ունեցել գործարքներ, որոնք կարող են վկայություն տրամադրել դրանց իրական արժեքի վերաբերյալ:

15 Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Կորպորատիվ պարտատոմսեր		
- B3 վարկանիշով (<i>Moody's վարկանիշային գործակալություն</i>)	207,154	-
- B2 վարկանիշով (<i>Moody's վարկանիշային գործակալություն</i>)	-	207,174
- առանց վարկանիշի	-	969
Ընդամենը կորպորատիվ պարտատոմսեր	207,154	208,143

Մնացորդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

16 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	954,576	927,917
Գործակալներից ստացվելիք գումարներ՝ առաջացած ուղղակի ապահովագրության գործառնություններից	331,061	485,441
Ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստ	(66,784)	(78,233)
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարներ	165,347	165,430
ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարների գծով պահուստ	(165,347)	(165,430)
Ապահովագրական ընկերություններից ստացվելիք գումարներ	102,756	61,390
Մուբրոգացիայի գծով ստացվելիք գումարներ	68,962	39,360
Մուբրոգացիայի գծով պահուստ	(10,199)	(4,492)
Վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	11,582	-
	1,391,954	1,431,383

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների պահուստի շարժը:

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Մնացորդը տարեկազմի դրությամբ	248,155	244,494
Տարվա զուտ ծախս	73,016	37,950
(Դուրսգումարներ)/վերականգնում	(78,841)	(34,289)
Մնացորդը տարեվերջի դրությամբ	242,330	248,155

Ընկերությունը ձևավորում է պահուստ ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների համար՝ հիմք ընդունելով վերջիններիս ժամկետայնության վերլուծությունը և հաճախորդի վճարունակությունը: Արժեզրկումը հավաքական հիմունքով գնահատելիս կիրառվում է 0.8% չափով նախորդ տարիների տարեկան վնասի դրույքը: Ընկերությունը ձևավորում է նաև հատուկ պահուստ, երբ փաստերը և հանգամանքները վկայում են հաճախորդի անվճարունակության մասին:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Եթե, օրինակ, դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի գուտ ներկա արժեքը փոփոխվի մեկ տոկոսով, ապա արժեզրկման գծով պահուստի գումարը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կնվազի/կաճի 13,920 հազար դրամով (2017թ-ին՝ կնվազի/կաճի 14,314 հազար դրամով):

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված գործակալներից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2018թ.	2018թ.	2017թ.	2017թ.
Ոչ ժամկետանց	159,032	(667)	226,792	(1,814)
1-30 օր ժամկետանց	18,628	(144)	31,725	(473)
31-90 օր ժամկետանց	31,159	(4,003)	83,962	(1,579)
91-180 օր ժամկետանց	62,183	(15,546)	78,666	(20,025)
181-365 օր ժամկետանց	60,059	(37,558)	64,296	(35,267)
	331,061	(57,918)	485,441	(59,158)

Ստորև ներկայացված է ապահովագրության հետ կապված ապահովադիրներից և ՀՀ կառավարությունից ստացվելիք գումարների ժամկետայնության վերլուծությունը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Համախառն	Արժեզրկում	Համախառն	Արժեզրկում
	2018թ.	2018թ.	2017թ.	2017թ.
Ոչ ժամկետանց	811,169	(3,416)	749,712	(5,998)
1-30 օր ժամկետանց	55,908	(992)	59,701	(478)
31-90 օր ժամկետանց	46,533	(372)	27,088	(217)
91-180 օր ժամկետանց	19,502	(156)	39,028	(312)
181-365 օր ժամկետանց	17,675	(141)	11,662	(93)
Ավելի քան 365 օր ժամկետանց	169,136	(169,136)	206,156	(177,407)
	1,119,923	(174,213)	1,093,347	(184,505)

Ընկերությունը ենթարկվում չի ենթարկվում էական ռիսկի ուղղակի ապահովագրություն գործառնություններից առաջացող ապահովադիրներից ստացվելիք գումարների հետ կապված, քանի որ պայմանագրերը կարող են դադարեցվել և նմանապես կարող է դադարեցվել պայմանագրի գծով չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստի հաշվարկը, եթե գոյություն ունի անկողմնակալ վկայություն, որ ապահովադիրը չի ցանկանում կամ ի վիճակի չէ շարունակել ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրավճարների վճարումը:

17 Տրամադրված փոխառություններ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ընթացիկ		
Այլ կողմերին տրամադրված փոխառություններ	3,579	23,091
	3,579	23,091
Արժեզրկման գծով պահուստ	-	-
	3,579	23,091

Այլ կողմերին տրամադրված 20,659 հազար դրամ գումարով փոխառությունները դուրս են գրվել տարվա ընթացքում:

Պայմաններ և մարման ժամանակացույց

Ստորև ներկայացված են չմարված փոխառությունների համար գործող պայմանները:

հազ. դրամ	Արժույթ	Անվանակ. տոկոսադր.	Մարման տարի	31 դեկտեմբերի 2018թ.		31 դեկտեմբերի 2017թ.	
				Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք	Անվանակ. արժեք	Հաշվեկշռ. արժեք
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	10%	2019	2,979	2,979	-	-
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2019	600	600	-	-
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	0%	2018	-	-	2,850	2,850
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	5%	2018	-	-	17,213	17,213
Փոխառություններ այլ կողմերին	ՀՀ դրամ	12%	2018	-	-	3,028	3,028
				3,579	3,579	23,091	23,091

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տրամադրված փոխառությունները գրավով ապահովված չեն:

18 Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ներդրում հիմնադրամի բաժնետոմսերում	316,214	-

Հիմնադրամի բաժնետոմսերը ամբողջությամբ ներդրված են Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտատոմսերում:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները ներառում են սկզբնական ճանաչման պահին որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախատեսված ֆինանսական գործիքները, քանի որ այս ակտիվները կառավարվում, գնահատվում և ներքին հաշվետվություններում ներկայացվում են իրական արժեքի հիմունքով: Այդ արժեթղթերի իրական արժեքի որոշումը դասակարգվում է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակում:

19 Բանկային ավանդներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
10 խոշոր հայկական բանկեր	2,393,152	1,865,861
Այլ հայկական բանկեր	1,000,796	975,882
	3,393,948	2,841,743

Բանկային ավանդները ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն:

Բանկային ավանդների կենտրոնացում

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը միջոցներ ունի տեղաբաշխված ինը բանկում (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ բանկում), որոնց մնացորդները գերազանցում են Ընկերության սեփական կապիտալի 10%-ը: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում էր 3,169,208 հազար դրամ (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 2,587,683 հազար դրամ):

20 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	99,108	124,281
Կանխիկ	18,665	9,640
	117,773	133,921

Բանկերում պահվող ընթացիկ հաշիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

21 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ

2018թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակառ ապահովագրավճարներ	3,003,802	(118,633)	2,885,169
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	222,524	-	222,524
Տեղեկացված պահանջների գծով պահուստ	658,744	(11,387)	647,357
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	3,885,070	(130,020)	3,755,050

2017թ.

հազ. դրամ	Համախառն	Վերաապահովագրություն	Զուտ
Չվաստակառ ապահովագրավճարներ	2,506,695	(120,869)	2,385,826
Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջներ	157,708	-	157,708
Տեղեկացված պահանջների գծով պահուստ	493,880	(13,794)	480,086
Ընդամենը ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստներ	3,158,283	(134,663)	3,023,620

(ա) Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,506,695	2,156,109
Համախառն ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	8,338,166	6,237,565
Դադարեցված ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(314,188)	(293,575)
Համախառն վաստակած ապահովագրավճարներ (ծնթգ. 5)	(7,526,871)	(5,593,404)
Մնացորդը առ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,003,802	2,506,695

(բ) Պահանջների պահուստների շարժի վերլուծություն (ներառյալ վերաապահովագրությունը)

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	651,588	482,601
Ընթացիկ տարվա պահանջների գծով ակնկալվող ծախս	4,635,148	3,271,664
Նախորդ տարվա պահանջների գնահատականների փոփոխություն	30,842	(62,964)
Տարվա ընթացքում կարգավորված պահանջներ (ծնթգ. 6)	(4,436,310)	(3,039,713)
Մնացորդը առ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	881,268	651,588

(գ) Ենթադրություններ և զգայունության վերլուծություն

Ենթադրությունների որոշման գործընթացը

Ակնկալվում է, որ ապահովագրության գծով ակտիվների և պարտավորությունների գնահատման համար օգտագործվող ենթադրությունները կհանգեցնեն այնպիսի պահուստների ձևավորմանը, որոնք բավարար կլինեն ապահովագրության պայմանագրերի գծով առաջացող պարտավորությունները կատարելու համար՝ այնքանով, որքանով դրանք հնարավոր է կանխատեսել:

Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով չկարգավորված պահանջների գծով պահուստի ձևավորման հետ կապված անորոշությունը, հավանական է, որ վերջնական արդյունքը կտարբերվի նախապես որոշված պարտավորություններից:

Պահուստը ձևավորվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ այդ ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած պատահարների բոլոր պահանջների (լինեն դրանք ներկայացված, թե՛ ոչ) կարգավորման համար պահանջվող վերջնական ծախսի համար՝ հանած արդեն իսկ վճարված գումարները:

Պահանջների գծով պահուստը չի գեղջվում փողի ժամանակային արժեքի հետ կապված:

Ենթադրությունների համար որպես ելակետային տվյալներ սովորաբար օգտագործվում են Ընկերության ներքին աղբյուրների տվյալները, որոնց գծով առնվազն տարին մեկ անգամ իրականացվում են մանրամասն ուսումնասիրություններ: Ենթադրությունները ստուգվում են դիտարկելի շուկայական տեղեկատվության կամ այլ հրապարակված տեղեկատվության հետ դրանց համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գանահատումը, որպես կանոն, ենթադրում է ավելի մեծ անորոշություն, քան արդեն իսկ տեղեկացված պահանջների գանահատումը, երբ առկա է ավելի մեծ ծավալով տեղեկատվություն: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաճախ հայտնի են դառնում Ընկերությանը պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո որոշ ժամանակ անց: Ընկերության պորտֆելի կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, պահանջների բավականին մեծ մասը կարգավորվում է պահանջի համար հիմք ծառայող պատահարի տեղի ունենալուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջները հաշվարկելու համար Ընկերությունը կիրառում է ակտուարային մեթոդներ: Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների գծով պահուստը հաշվարկելու համար կիրառվող մեթոդները ներառում են այնպիսի ակտուարային մեթոդներ, ինչպիսիք են աստիճանային շրթայական մեթոդը և Bornheutter-Ferguson մեթոդը, կամ որոշ դեպքերում՝ ակնկալվող վնասի հարաբերակցության մեթոդը, որը կիրառվում է հիմնավոր գնահատումներ ապահովելու համար, այն դեպքերում, երբ վիճակագրական մեթոդը կիրառելի չէ: Ակտուարները գնահատումներն իրականացնում են օգտագործելով պահանջների վճարումներին, ներկայացված պահանջների քանակությանը և դեպքերի գծով պահուստներին վերաբերող տեղեկատվությունը (մանրամասները ներկայացված են ստորև):

Չկարգավորված պահանջները գնահատելու համար կիրառվում է աստիճանային շրթայական մեթոդը և Bornheutter-Ferguson մեթոդը՝ բազմաթիվ ենթադրությունների համակցությամբ: Աստիճանային շրթայական մեթոդը հիմնվում է նախորդ տարիների պահանջների փոփոխությունների վրա (վճարումների փոփոխություն և/կամ պահանջների գումարի փոփոխություն, պահանջների թվի փոփոխություն և այլն), ինչը թույլ է տալիս գնահատել ներկայումս առկա և ապագա պահանջների ակնկալվող փոփոխությունները: Այս մեթոդի կիրառումը հիմնականում նպատակահարմար է միայն պատահարի տեղի ունենալուց կամ պայմանագիրը կնքելուց հետո բավական ժամանակ անց, երբ առկա կլինի բավարար տեղեկատվություն այդ պահին գործող պահանջների վերաբերյալ՝ ընդհանուր ակնկալվող պահանջները գնահատելու համար:

Bornheutter-Ferguson մեթոդը (կամ վերջինիս ձևափոխված տարբերակը) հիմնված է Ընկերությանը հայտնի վաղ գնահատումների համակցության կամ գործունեության դասի վրա և լրացուցիչ գնահատումների վրա, որոնք իրականացվում են պահանջների հիման վրա: Վաղ գնահատումներում օգտագործվում են ապահովագրավճարները և վնասի գործակիցը՝ պահանջների ընդհանուր գումարը գնահատելու համար: Երկրորդ գնահատման համար օգտագործում է փաստացի պահանջների գծով փորձը՝ կիրառելով այլ մեթոդներ (շրթայական մեթոդ): Պահանջների համակցված գնահատմամբ իրականացվում է երկու գնահատականի չափում, և ավելի մեծ կշիռ է տրվում այն գնահատականին, որը հիմնված է ժամանակի ընթացքում պահանջների գծով փորձի և պահանջների վերաբերյալ ձեռքբերված լրացուցիչ տեղեկատվության վրա: Այս մեթոդի օգտագործումը հիմնականում նպատակահարմար է վերջին ժամանակաշրջանի համար, երբ չի ստացվում բավարար տեղեկատվություն պահանջներից կամ նոր գործունեության վերաբերյալ կամ նախորդ ժամանակաշրջաններին վերաբերող տեղեկատվությունը բավարար չէ:

Գործունեության բոլոր ոլորտներին, բացառությամբ ԱՊՊԱ-ին վերաբերող խոշոր պահանջները որպես կանոն գնահատվում են առանձին և չափվում են առանձին դեպքերի հիմունքով, կամ կանխատեսվում են առանձին՝ այս խոշոր պահանջների փոփոխությունների և գործողության ոլորտի հետ կապված հնարավոր խեղաթյուրված հետևանքները հաշիվ առնելու համար: ԱՊՊԱ-ի համար ներկայացված, սակայն դեռ չկարգավորված պահանջների պահուստը գնահատվում է միջին արժեքի մեթոդով՝ պահանջների յուրաքանչյուր դասի համար:

Տեղի ունեցած, սակայն դեռ չներկայացված պահանջների պահուստները և չկարգավորված պահանջների պահուստները սկզբնապես գնահատվում են համախառն հիմունքով, և իրականացվում է առանձին հաշվարկ վերաապահովագրության փոխհատուցումների չափը որոշելու համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության գործունեության կարճաժամկետ բնույթի պատճառով, Ընկերության պորտֆելը զգայունություն է ցուցաբերում հիմնականում ակնկալվող վնասի հարաբերակցության և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի փոփոխության նկատմամբ: Ընկերությունը կանոնավոր կերպով վերանայում է ապահովագրական սակագները, հիմք ընդունելով այս փոփոխականների վերջին փոփոխությունները՝ վերջին միտումները հաշվի առնելու համար:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ակնկալվող վնասի գործակցի և ակնկալվող պահանջների միջին գումարի ողջամիտ փոփոխությունն էական ազդեցություն չէր ունենա ապահովագրության պայմանագրերի գծով պահուստների վրա:

22 Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Վճարվելիք պահանջներ	150,887	49,461
Գործակալներին և բրոքերներին վճարվելիք գումարներ	63,774	74,135
Ուղղակի պահանջների գծով վճարվելիք գումարներ	24,805	24,480
Վերադարձման ենթակա ապահովագրավճարներ դադարեցված ապահովագրության պայմանագրերի գծով	16,684	13,247
Վերաապահովագրության գծով վճարվելիք ապահովագրավճարներ	6,720	77,588
	262,870	238,911

23 Այլ պարտավորություններ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	7,083	6,975
Այլ	51,349	48,082
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	58,432	55,057
Արձակուրդային գումարների վճարման պահուստ	61,760	51,916
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	16,969	10,905
Այլ	14,298	24,286
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	93,027	87,107
	151,459	142,164

24 Վարկեր և փոխառություններ

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
<i>Ընթացիկ</i>		
Գրավով չափահովված բանկային վարկեր	369,660	216,312

(ա) Վարկերի և փոխառությունների փոփոխությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից ստաջացող դրամական միջոցների հոսքերի համադրում

հազ. դրամ	Վարկեր և փոխառություններ
Մնացորդը 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	216,312
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	
Մուտքեր վարկերից և փոխառություններից	150,000
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	150,000
Այլ փոփոխություններ	
Վճարված տոկոսներ	(16,312)
Տոկոսային ծախս	19,660
Մնացորդը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	369,660

25 Կանոնադրական կապիտալ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Ընկերության հիմնադիր փաստաթղթերում ներկայացված կապիտալի անվանական գումարը:

2018թ-ին 500,000 հազար դրամ գումարը Ընկերության սեփականատերերի կողմից հատկացվել է կանոնադրական կապիտալին՝ կանոնադրական կապիտալում իրենց մասնաբաժնին համամասնորեն:

Կանոնադրական կապիտալի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ ժամանակ առ ժամանակ հայտարարվող շահաբաժինները: Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող իրավական ակտերի համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով:

(բ) Շահաբաժիններ

2018թ. ընթացքում հայտարարվել են 420,000 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ:

2017թ. ընթացքում հայտարարվել են 543,800 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, որից վճարվել են 338,800 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ, իսկ 205,000 հազար դրամ գումարն օգտագործվել է բաժնետերերին տրված փոխառությունները մարելու համար:

26 Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է ապահովագրական գործունեության համար և Ընկերության գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, վերաբերում են շուկայական ռիսկին, որը ներառում է արտարժույթային, տոկոսադրույքի, վարկային և իրացվելիության ռիսկերը:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Ընկերության Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի համար: Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման ու վերահսկման ընթացակարգերի մշակման և ներդրման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Ընկերության կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանցից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների տատանումների ազդեցությանը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

(գ) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Ընկերության եկամտի կամ ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի ռիսկն առաջանում է, երբ որոշակի ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավելի կամ պակաս են նույն ժամկետայնությամբ փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև աղյուսակում ներկայացված են Ընկերության տոկոսակիր ակտիվները և պարտավորությունները 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և վերջիններիս համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները ճշված ամսաթվերի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մոտավոր եկամտաբերությունը մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետը:

	2018թ.		2017թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք	Հաշվեկշռային արժեք	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք
հազ. դրամ				
Տոկոսակիր ակտիվներ				
<i>Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ</i>				
- ՀՀ դրամով	207,154	12.9%	207,174	12.9%
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	969	7.4%
<i>Բանկային ավանդներ</i>				
- ՀՀ դրամով	3,393,948	9.6%	2,841,743	11.1%
<i>Տրամադրված փոխառություններ</i>				
- ՀՀ դրամով	3,579	8.3%	23,091	5.3%
Տոկոսակիր պարտավորություններ				
<i>Վարկեր և փոխառություններ</i>				
- ՀՀ դրամով	369,660	11.5%	216,312	13.0%

Ընկերությունը չի հաշվառում ֆինանսական գործիքները որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես վաճառքի համար մատչելի: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունն ունի մի քանի արտարժույթով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է, երբ արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող ակտիվներն ավել կամ պակաս են նույն արտարժույթով արտահայտված փաստացի կամ կանխատեսվող պարտավորություններից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Այլ ակտիվներ	50,000	-	-	50,000
Սինչև նարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	207,154	-	-	207,154
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	1,628,816	5,428	40	1,634,284
Տրամադրված փոխառություններ	3,579	-	-	3,579
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	316,214	-	-	316,214
Բանկային ավանդներ	3,393,948	-	-	3,393,948
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	117,069	627	77	117,773
Ընդամենը ակտիվներ	5,716,780	6,055	117	5,722,952
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	262,634	236	-	262,870
Վարկեր և փոխառություններ	369,660	-	-	369,660
Ընդամենը պարտավորություններ	632,294	236	-	632,530
Չուտ դիրքը 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,084,486	5,819	117	5,090,422

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Այլ ակտիվներ	50,000	-	-	50,000
Սինչև նարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	207,174	969	-	208,143
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	1,678,720	818	-	1,679,538
Տրամադրված փոխառություններ	23,091	-	-	23,091
Բանկային ավանդներ	2,841,743	-	-	2,841,743
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	127,435	6,389	97	133,921
Ընդամենը ակտիվներ	4,928,163	8,176	97	4,936,436
Պարտավորություններ				
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	169,352	69,559	-	238,911
Վարկեր և փոխառություններ	216,312	-	-	216,312
Ընդամենը պարտավորություններ	385,664	69,559	-	455,223
Չուտ դիրքը 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,542,499	(61,383)	97	4,481,213

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը

կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների տատանումները, որոնք Ընկերությունը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեւորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	466	(4,911)
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժեզրկում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(466)	4,911

(ե) Պարտքային ռիսկ

Ընկերության այլ ներդրումները, հաստատագրված եկամտով արժեթղթերի պորտֆելը, ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները, տրամադրված փոխառությունները, բանկային ավանդները և ընթացիկ հաշիվները ենթարկվում են պարտքային ռիսկի: Պարտքային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով: Ընկերության նպատակն է վաստակել մրցունակ եկամուտ արժեթղթերի դիվերսիֆիկացվախ պորտֆելներ ներդրումներ կատարելով:

Ընկերությունը վերաապահովագրում է որոշ ռիսկեր վերաապահովագրական ընկերություններում: Վերաապահովագրական ընկերություն ընտրելիս հաշվի է առնվում վերջինիս վճարունակությունը և հուսալիությունը և պակաս չափով՝ ռիսկի բաշխումը (ռիսկի տարածումը պայմանագրային կողմերի միջև):

Ապահովադիրներից գումարները չստանալու ռիսկը նվազեցնելու համար ապահովագրության պայմանագրում ներառվում է դրույթ, համաձայն որի ապահովագրության պայմանագիրը չեղյալ է հայտարարվում ապահովագրավճարը սահմանված ամսաթվին չվճարելու դեպքում: Գործակալներից ստացվելիք գումարները կառավարելու համար սահմանվում են համապատասխան սահմանաչափեր:

Բանկերում տեղաբաշխված միջոցների հետ կապված պարտքային ռիսկը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կատարում է տարաբնույթ տեղաբաշխումներ և ներդրումներ է կատարում հիմնականում Հայաստանի այն բանկերում, որոնց վճարունակությունը ղեկավարության կողմից զնահատվում է որպես բարձր:

Պարտքային ռիսկը հնարավոր վնաս կրելու ռիսկն է փոխառուի կողմից պարտքը մարելու անկարողության պատճառով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցման ազդեցությունը հնարավոր պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա էական չէ:

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Այլ ակտիվներ	50,000	50,000
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	207,154	208,143
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	1,391,954	1,431,383
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	316,214	-
Տրամադրված փոխառություններ	3,579	23,091
Բանկային ավանդներ	3,393,948	2,841,743
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	117,773	133,921
	5,480,622	4,688,281

(գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ պարտավորվածությունները կատարելիս:

Ընկերության կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Ընկերության իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ղեկավարության կողմից:

Համապատասխան պայմանագրերի համաձայն՝ Ընկերության բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները ենթակա են մարման հաշվետու ամսաթվից հետո վեց ամսվա ընթացքում: Ղեկավարությունը գտնում է, որ ապահովագրության պայմանագրերի պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի ակնկալվող ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

«Նաիրի Ինչորան» ԱՍՊԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	357,296	-	357,296
Այլ ակտիվներ	78,816	45,792	17,352	262,184	50,000	-	454,144
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	207,154	-	-	-	-	207,154
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	9,365	53,170	568,530	5,295	-	-	636,360
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	975,008	77,185	37,288	1,348	48,390	252,735	1,391,954
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	316,214	-	316,214
Տրամադրված փոխառություններ	-	-	3,579	-	-	-	3,579
Բանկային ավանդներ	251,288	223,530	2,033,907	885,223	-	-	3,393,948
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	117,773	-	-	-	-	-	117,773
Ընդամենը ակտիվներ	1,432,250	606,831	2,660,656	1,154,050	771,900	252,735	6,878,422
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	153,617	109,253	-	-	-	-	262,870
Որպես կանխավճար ստացված ապահովագրավճարներ	138,087	11,893	12,308	-	-	-	162,288
Այլ պարտավորություններ	89,699	-	-	-	61,760	-	151,459
Վարկեր և փոխառություններ	214,367	155,293	-	-	-	-	369,660
Ընդամենը պարտավորություններ	595,770	276,439	12,308	-	61,760	-	946,277
Չուտ դիրքը	836,480	330,392	2,648,348	1,154,050	710,140	252,735	5,932,145

«Նաիրի Ինչորան» ԱՄՊԸ
 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա
 ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	333,174	-	333,174
Այլ ակտիվներ	70,658	45,831	-	253,844	50,000	-	420,333
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	7,174	969	200,000	-	-	208,143
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսումներ	91,749	151,051	385,770	1,744	-	-	630,314
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարներ	829,787	129,800	62,380	1,212	30,804	377,400	1,431,383
Տրամադրված փոխառություններ	-	-	23,091	-	-	-	23,091
Բանկային ավանդներ	570,758	651,707	1,107,851	511,427	-	-	2,841,743
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,921	-	-	-	-	-	133,921
Ընդամենը ակտիվներ	1,696,873	985,563	1,580,061	968,227	413,978	377,400	6,022,102
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Ապահովագրության և վերաապահովագրության գծով վճարվելիք գումարներ	112,534	4,498	121,879	-	-	-	238,911
Որպես կանխավճար ստացված ապահովագրավճարներ	-	-	195,444	-	-	-	195,444
Այլ պարտավորություններ	30,640	35,378	-	-	76,146	-	142,164
Վարկեր և փոխառություններ	216,312	-	-	-	-	-	216,312
Ընդամենը պարտավորություններ	359,486	39,876	317,323	-	76,146	-	792,831
Զուտ դիրքը	1,337,387	945,687	1,262,738	1,018,227	287,832	377,400	5,229,271

(Է) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Ընկերության գնահատմամբ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքներն մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին՝ պայմանավորված դրանց կարճաժամկետ բնույթով:

27 Կապիտալի կառավարում

Ընկերության կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Ընկերությունը որպես կապիտալ սահմանում է երկրի օրենսդրությամբ ապահովագրական ընկերությունների համար որպես կապիտալի բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների նվազագույն ընդհանուր կապիտալը պետք է կազմի 1,500,000 հազար դրամ (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,500,000 հազար դրամ):

Բացի այդ, կապիտալի համար գործող ՀՀ ԿԲ-ի ներկայիս պահանջների համաձայն, Ընկերությունը պետք է ապահովի նվազագույն սահմանված մակարդակը գերազանցող կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշ («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ»): 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս նվազագույն մակարդակը կազմում է 1 (2017թ-ին՝ 1):

2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում էր կապիտալի համար սահմանված պահանջներին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքությունը դեկտեմբերի 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2018թ. Առօրինակի չենթարկված	2017թ. Առօրինակի չենթարկված
հազ. դրամ		
Կանոնադրական կապիտալ	1,790,000	1,290,000
Լրացուցիչ կապիտալ	52,171	57,747
Չբաշխված շահույթն ըստ ՀՀ ԿԲ-ի հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների՝ հանած ՀՀ ԿԲ-ի կանոնակարգերով պահանջվող նվազեցումները	390,237	880,282
Ընդամենը կապիտալ	2,232,408	2,228,029
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	1,555,398	1,971,707
Կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ	1.44	1.13

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավը կամ երաշխիքը:

Տարվա ընթացքում Ընկերության մոտեցումը կապիտալի կառավարման նկատմամբ չի փոփոխվել:

28 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Դեկլարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(գ) Հարկային պարտավորվածություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել խիստ տույժեր, տուգանքներ և տուկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս փաստերը Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Դեկլարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

29 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության սեփականատերերն են Լևոն Քոչարյանը (60%) և Վահագն Խաչատրյանը (40%):

(բ) Գործարքներ տնօրենների խորհրդի անդամների և վերադաս ղեկավարության հետ

Ստորև ներկայացված է վարչական ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ	111,900	70,269

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2018թ.	Բաժնետերեր		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	1,936	-	58	-
2017թ.				
2017թ.	Բաժնետերեր		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Ակտիվներ				
Կանխավճար գործառնական վարձակալության գծով	9,900	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք գումար	-	-	1,938	-

Կապակցված կողմերի հետ գործարքների բոլոր մնացորդները պետք է մարվեն հիմնականում հաշվետու ամսաթվից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում: Մնացորդներից ոչ մեկը գրավով ապահովված չէ:

Ստորև ներկայացված են կապակցված կողմերի հետ գործարքների արդյունքները 2018թ. և 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

հազ. դրամ	2018թ.	2017թ.
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն		
Համախառն ապահովագրավճարներ	2,841	2,552
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	736	1,252
Կարգավորված պահանջներ	1,532	3,070
Ֆինանսական եկամուտ (տոկոսներ տրամադրված փոխառություններ գծով)	-	34
Վարչական ծախսեր (վարձակալություն)	50,187	80,175

Այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքները հիմնականում ներառում են բաժնետերերի նշանակալից ազդեցության ներքո գտնվող կազմակերպությունների և բաժնետերերի ընտանիքի անդամների հետ իրականացված գործարքները: